

**МІНІСТЕРСТВО
АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ ТА
ПРОДОВОЛЬСТВА УКРАЇНИ**

Мінагрополітики України
вул. Хрещатик, 24, м. Київ, 01001
тел. 226-25-39, факс 278-76-02
web: www.minagro.gov.ua
код ЄДРПОУ 37471967

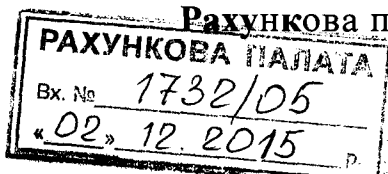
**MINISTRY
OF AGRARIAN POLICY AND
FOOD OF UKRAINE**

Minagropolicy of Ukraine
24, Khreshchatyk str., Kyiv 01001
tel. +380-44/226-25-39
fax +380-44/278-76-02
web: www.minagro.gov.ua

27.11.2015 № 37-13-7-7/19548

На № 16-2168 від 06.11.2015

Рахункова палата України

Щодо результатів аналізу.

На виконання доручення Прем'єр-міністра України Яценюка А.П. від 13.11.2015 № 45303/1/1-15 Мінагрополітики України в межах компетенції опрацювало Звіт про результати аналізу стану адміністрування податкових пільг, наданих суб'єктам господарювання, які здійснюють діяльність у сфері виробництва альтернативних видів палива, та їх впливу на надходження до державного бюджету, затверджений рішенням Рахункової палати від 22.09.2015 № 5-3, та повідомляє.

Міністерство вживає заходи щодо усунення недоліків і недопущення порушень, встановлених під час перевірки, а також опрацьовується аналітична інформація про результати моніторингу стану розвитку виробництва альтернативних видів палива в АПК.

Відповідно до чинного законодавства Мінагрополітики України не має широких повноважень у галузі виробництва біологічних видів палива. Органом виконавчої влади, що має повноваження у зазначеній галузі є Держенерго-ефективності України (далі – Держенергоефективності), яке відповідно до Указу Президента України від 13 квітня 2011 року № 462/2011 забезпечує реалізацію державної політики у сфері альтернативних видів палива. Міненерговугілля України, згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 14 листопада 2000 р. № 1698 є органом ліцензування реалізації біодизеля та біогазу. Державна фіскальна служба (далі – ДФС) здійснює ліцензування виробництва і реалізації біоетанолу.

Враховуючи зазначене Мінагрополітики України в межах компетенції забезпечує формування сировинної бази щодо виробництва біопалива, а також координує роботу державних підприємств АПК, які виробляють біоетанол.

У зв'язку із вступом України з 1 лютого 2011 року до Енергетичного Співтовариства виникли зобов'язання в рамках Протоколу про приєднання до Договору про заснування Енергетичного Співтовариства, яким передбачено, зокрема, забезпечити імплементацію Директиви 2003/30/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 8 травня 2003 року щодо сприяння використанню біопалива або іншого відновлювального палива для транспорту до законодавства України.

№1732/05 від 02.12.2015

Наявні потужності спиртових заводів, підпорядкованих Мінагрополітики України, у розрахунку на рік складають більше 60 млн декалітрів спирту при потребі внутрішнього ринку близько 15 млн декалітрів, з них більше 80 відсотків реалізується на виробництво алкогольних напоїв. Враховуючи суттєву залежність України від імпортованих енергоносіїв та зважаючи на необхідність виконання вимог вищезазначеного Протоколу перспективним є питання переведення незадіяних потужностей спиртових заводів на виробництво біоетанолу.

При цьому сільське господарство та харчова промисловість має надзвичайно великий потенціал виробництва сировини (зерно, меляса, інші напівпродукти бурякоцукрового виробництва) для виробництва біоетанолу.

За період 2010-2012 років виробництво біоетанолу та компонентів на його основі було освоєно на ДП "Наумівський спиртовий завод", ДП "Гайсинський спиртовий завод", ДП "Івашківський спиртовий завод", Лужанському та Хоростківському місцях провадження діяльності ДП "Укрспирт", а також ТДВ "Узинський цукровий комбінат".

З метою забезпечення виконання вимог Директиви 2003/30/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 8 травня 2003 року було прийнято Закон України від 19 червня 2012 року № 4970-VI "Про внесення змін до деяких законів України щодо виробництва та використання моторних палив з вмістом біокомпонентів", яким було встановлено, що рекомендований у 2013 році та обов'язковий у 2014-2015 роках вміст біоетанолу в бензинах моторних, що виробляються та/або реалізуються на території України, становить не менш як 5 відсотків (об'ємних), а з 2016 року - не менш як 7 відсотків (об'ємних).

Проте, відсутність законодавчо встановленої відповідальності нафтопереробників за порушення зазначених норм не дозволила у попередні роки в повному обсязі реалізувати зазначені положення.

Не зважаючи на відсутність стабільного попиту з боку нафтопереробних підприємств, за період 2011-2013 років обсяг виробництва біоетанолу та компонентів на його основі збільшився у 26 разів. Зокрема, обсяг виробництва біоетанолу та компонентів на його основі у 2013 році склав 53,8 тис тонн або 6,7 млн декалітрів, реалізації - 52,7 тис. тонн або 6,6 млн декалітрів, що у 1,8 рази більше проти 2012 року.

У 2014 році, у зв'язку з рядом нерегульованих питань з ДФС щодо обігу зазначеної продукції, виробництво і реалізація біоетанолу та компонентів на його основі зменшилася проти 2013 року майже на 50 % (21,7 тис. тонн біоетанолу та добавок).

Починаючи з 2015 року відповідно до Закону України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення умов ведення бізнесу (дерегуляція)" втратив чинність Закон України "Про внесення змін до деяких законів України щодо виробництва та використання моторних палив з вмістом біокомпонентів", яким була встановлена обов'язковість використання біоетанолу у виробництві бензинів моторних сумішевих.

Законодавчо не визначена обов'язковість використання біоетанолу у виробництві бензинів моторних сумішевих та відсутність стимулювання його використання не дозволили створити вітчизняний ринок біоетанолу та в

повному обсязі задіяти потужності державних спиртових заводів на його виробництво.

Відповідно до аналізу результатів моніторингу стану розвитку виробництва альтернативних видів палива в АПК у 2015 році визначено, що проблемними питаннями щодо виробництва біоетанолу в Україні є:

- невідповідність кодів на біоетанол у країнах ЄС і Україні;
- необхідність оформлення неймовірно високого векселя при транспортуванні біоетанолу;
- обов'язкове ліцензування виробництва біоетанолу;
- подвійний акциз для виробників сумішевих видів палива;
- високий акциз на альтернативні палива з біоетанолу
- неефективні податкові пости та система контролю.

На даний час Мінагрополітики України опрацьовує з виробниками біопалива пропозиції щодо врегулювання вищезазначених питань. Узагальнені пропозиції будуть направлені Мінфіну України для можливого використання в роботі під час розробки або розгляді проектів законодавчих актів щодо внесення змін до Податкового кодексу України в частині забезпечення дерегуляції та стимулювання виробництва біологічних видів палива.

Мінагрополітики України бере активну участь у розробленні заходів щодо сприяння розвитку сфери альтернативної енергетики.

Відповідно до підпункту 3 пункту 1 розділу I Закону України від 12.08.2014 № 1638-VII "Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законів України щодо посилення контролю за обігом підакцизних товарів та уточнення окремих податкових норм", за ініціативи Мінагрополітики України та з метою спрощення дозвільної системи у сфері виробництва та обігу біоетанолу, виключено положення Податкового кодексу України щодо затвердження Кабінетом Міністрів України переліку виробників біоетанолу.

У зв'язку з цим, Мінагрополітики України було підготовлено проект постанови Кабінету Міністрів України "Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 5 грудня 2007 р. № 1375" щодо виключення переліку державних спиртових заводів, що мають право на виробництво біоетанолу, який 20 травня 2015 року прийнято на засіданні Кабінету Міністрів України за № 319.

З метою подолання кризових явищ спиртової галузі, забезпечення прозорості її функціонування, підвищення ефективності виробництва, нарощування експортного потенціалу спиртовмісної продукції за рахунок зниження рівня її собівартості, підвищення якості та розширення асортименту спиртовмісної продукції Мінагрополітики України затверджено:

- Стратегічний план розвитку Державного підприємства спиртової та лікєро-горілчаної промисловості "Укрспирт" на 2014-2018 роки" у новій редакції (наказ Мінагрополітики України від 12.03.15 № 83);
- Інвестиційний план Державного підприємства спиртової та лікєро-горілчаної промисловості "Укрспирт" на 2015-2018 роки (наказ Мінагрополітики України від 12.03.15 № 84).

Зазначеними планами на середньострокову перспективу пріоритетним напрямком визначено розширення сфери застосування спирту, зокрема для виробництва біоетанолу та компонентів моторних палив на його основі.

Наказом Мінагрополітики України від 03.04.2015 р. № 130 затверджено склад міжвідомчої робочої групи за участі представників Мінекономрозвитку, ДФС, СБУ, МВС для врегулювання проблемних питань виробництва, обігу спирту етилового денатурованого, біоетанолу, КМПА та фракції головної етилового спирту.

Міністерство взяло участь у засіданні утвореної Комітетом Верховної Ради з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки робочої групи з питань нетрадиційних та відновлювальних джерел енергії, на засіданні круглого столу в УСПП, круглого столу експертів Реанімаційного пакету реформ, які проводилися за участю народних депутатів України, фахівців Мінекономрозвитку, Мінагрополітики України, Держенергоефективності, асоціації "Біопаливо", ДП "Укрспирт", підприємств - виробників альтернативних палив, а також на зустрічі із заступником Міністра фінансів України Макєвою О. Наразі пропозиції, отримані за результатами проведених заходів, опрацьовуються експертами для їх узгодження.

30 червня 2015 року підготовлений асоціацією "Укрбіопаливо" спільно з Мінагрополітики України, Міненерговугілля України, Держенергоефективності проект Закону України "Про внесення змін до законодавства України щодо виконання плану імплементації Директив Європейського Парламенту 2003/30/ЄС стосовно сприяння використанню біопалива та інших відновлювальних видів палива для транспорту та 2009/28/ЄС про заохочення до використання енергії, виробленої з відновлювальних джерел енергії з метою досягнення Україною до 2020 року обов'язкової норми про мінімальну частку 10 % біопалива у загальному споживанні призначених для транспортної сфери бензину та дизельного палива" розглянуто на засіданні утвореної Комітетом Верховної Ради з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки робочої групи з депутатів членів підкомітетів з питань нафтової, нафтотранспортної галузі та нафтопродуктозабезпечення, а також з питань нетрадиційних та відновлювальних джерел енергії.

За результатами розгляду прийнято рішення, що після доопрацювання зазначений проекту Закону буде внесено до Верховної Ради на заміну проекту Закону України "Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо розвитку виробництва та ринку альтернативних палив, дерегуляції виробництва біоетанолу та гармонізації законодавства з нормами Європейського Союзу та Енергетичного Співтовариства" (реєстр. № 2044а від 08.06.2015), внесений до Верховної Ради України народними депутатами України Сугоняко О.Л. та ін.

18 серпня поточного року в Мінагрополітики України проведена нарада за участі представників Мінекономрозвитку, Мінфіну України та ДФС з питань врегулювання проблемних питань виробництва, обігу спирту етилового харчового та технічного, біоетанолу і компонентів альтернативного палива, на якій були опрацьовані основні проблемні питання галузі та пропозиції щодо розроблення та внесення змін до законодавчих, нормативно-правових актів.

Також прийняте рішення щодо звернення до керівництва ДФС з проханням надати конкретні пропозиції для надання Кабінету Міністрів узгоджених проектів нормативно-правових актів, прийняття яких забезпечить можливість відновлення роботи підприємств спиртової галузі, в тому числі задіяних у виробництві біоетанолу та компонентів на його основі.

На даний час виробництво та обіг біоетанолу регулюється рядом законодавчих актів, зокрема: Податковим кодексом України, Законом України "Про альтернативні види палива", Законом України "Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів", положення яких є суперечливими в частині регулювання господарської діяльності у сфері виробництва і обігу біоетанолу.

З метою врегулювання зазначеного питання у Мінагрополітики України 23 вересня 2015 року та 12 жовтня 2015 року відбулись наради за участі представників Держенергоефективності та ДФС з обговорення питань акцизного податку та ліцензування виробництва біоетанолу та визначення відповідальності за підготовку відповідних проектів законів.

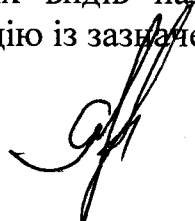
Були опрацьовані пропозиції щодо внесення змін до законодавства в частині зміни визначення терміну "біоетанол", встановлення в Законі України "Про альтернативні види палива" єдиних вимог щодо здійснення господарської діяльності у сфері виробництва біоетанолу та необхідності відновлення положення щодо обов'язкового нормативного вмісту біоетанолу в бензинах, встановлення відповідальності за порушення зазначеної норми; запровадження Єдиної електронної системи контролю за виробництвом, відвантаженням і переміщенням біоетанолу тощо.

Оскільки створення сприятливих умов для розвитку виробництва і застосування паливного етанолу – одне з пріоритетних завдань Мінагрополітики України, яке потребує комплексного вирішення, було прийнято рішення розширити робочу групу з розроблення заходів щодо організації виробництва біоетанолу та біопалива на його основі на потужностях підприємств спиртової галузі, створену в Мінагрополітики України наказом від 03.04.2015 № 129, шляхом залучення фахівців інших центральних органів виконавчої влади, таких як Міненерговугілля України, Держенергоефективності, ДФС, ДП "Науково-дослідний інститут нафтопереробної та нафтохімічної промисловості "Масма".

За оперативними даними ДП "Укрспирт" за 9 місяців 2015 року обсяг виробництва компоненту моторного палива альтернативного становить 20,38 тис. тонн, реалізація – 20,26 тис. тонн.

Мінагрополітики України забезпечить протягом 2016 року моніторинг стану розвитку виробництва альтернативних видів палива в АПК та надаватиме Рахунковій палаті аналітичну інформацію із зазначеного питання.

Перший заступник Міністра

Я.В. Краснопольський